

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2389

Vragen van de leden **Omtzigt** en **De Pater-van der Meer** (beiden CDA) aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Financiën over «*cross border leasing*» door overheden en overheidsbedrijven. (Ingezonden 27 februari 2009)

1

Heeft u kennisgenomen van het feit dat vele Duitse overheden forse schade leiden door cross-border-lease-constructies met de Verenigde Staten?¹

2

Voor hoeveel geld zijn Nederlandse overheden (gemeentes, provincies en waterschappen) en deelnemingen waarin overheden een meerderheidsbelang hebben (zoals afvalverbrandingsinstallaties en energiebedrijven), cross-border-lease-constructies aangegaan?

3

Waarom heeft de Nederlandse regering besloten dat deze constructies ongepast zijn voor provincies en gemeentes, maar niet voor waterschappen en overheidsbedrijven?

4

Welke risico's lopen deze overheden nu de Amerikaanse staat de fiscale voordelen van de constructies met terugwerkende kracht terugdraait?

5

Welke risico's lopen deze overheden nu onder andere de Amerikaanse verzekeraar **ALIG** – partij in vele contracten – een dramatische val in haar kredietrating heeft gezien en dus veel partijen buiten de Verenigde Staten additionele zekerheden moeten verschaffen? Is ook aan Nederlandse overheden en deelnemingen gevraagd additionele zekerheden te verschaffen?

6

Kunt u deze additioneel gevraagde zekerheden kwantificeren, evenals het totale risico dat de overheid loopt?

¹ Der Spiegel, 21 februari 2009: «Der Fluch des schnellen Geldes».

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bijleveld-Schouten** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de minister van Financiën (ontvangen 17 april 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1911

De leden **Omtzigt** en **De Pater-van der Meer** (beiden CDA) hebben aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Financiën over «*cross border leasing*» (CBL) door overheden en overheidsbedrijven op 27 februari 2009 vragen gesteld.

Ik heb u uitstel gevraagd voor de inhoudelijke beantwoording van de vragen, omdat betrekkelijk uitgebreid

onderzoek nodig is om, met medewerking van de ministeries van Financiën, van EZ en van V&W en van de provincies, deze vragen goed te kunnen beantwoorden.

Nu ontvangt u hierbij een tussenbericht. In de bijlage wordt alvast antwoord gegeven op de vragen 1 en 3. Over de andere vragen van kwantitatieve aard zijn enquêteformulieren toegezonden aan de provincies, zowel in hun rol van bestuur als in die van financieel toezichthouder op de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen, waaraan louter gemeenten deelnemen, en aan de gemeenschappelijke regelingen waaraan provincies deelnemen. De enquêtes hebben ook betrekking op de overheidsbedrijven waarin de decentrale overheden deelnemen. Ik verwacht dat ik in de loop van mei de resterende vragen kan beantwoorden met behulp van de ingevulde enquêtes.

1

Ja.

3

In de circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over cross border lease (CBL) van 1 oktober 2001, FO2001/U87232, heeft de minister het standpunt ingenomen dat gemeenten en provincies zich dienden te onthouden van het gebruik van CBL-constructies die ten doel hadden

om financieel voordeel te behalen ten koste van andere, binnenlandse en buitenlandse, overheden.

Aanleiding voor deze circulaire was dat een aanbod van CBL-constructies op de markt was gebracht, toegesneden op gebruik door gemeenten. Deze circulaire had daarom ook als doel om te voorkomen dat ontwikkelingen in gang werden gezet die moeilijk terug te draaien zouden zijn. Voor gemeenten en ook provincies ontbraken signalen dat zij zich al met CBL hadden ingelaten. Van een aantal waterschappen was bekend dat zij CBL-constructies waren aangegaan. Op het moment van afsluiten hiervan waren gedachten over bestuurlijke aspecten van dit soort constructies nog niet uitgekristalliseerd. Maar nadat het bovengenoemde standpunt over CBL was ingenomen heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat op 18 februari 2002 aan de Unie van Waterschappen een soortgelijke brief geschreven met de bezwaren van CBL voor waterschappen. De Unie van Waterschappen heeft het standpunt van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat overgenomen. De staatssecretaris dacht oorspronkelijk aan verbodwetgeving voor nieuwe gevallen van CBL. Omdat de waterschappen besloten hebben geen nieuwe constructies meer aan te gaan, is dat niet noodzakelijk gebleken. De al bestaande overeenkomsten zouden worden gerespecteerd, omdat die toen niet anders dan tegen zeer hoge kosten ontbonden konden worden. Inmiddels lijkt dit door de kredietcrisis anders te liggen en lijkt het in veel gevallen voor de Amerikaanse investeerders wel aantrekkelijk geworden de contracten te ontbinden. Waar mogelijk maken de waterschappen daar ook gebruik van.

De standpunten die in de circulaire van 2001 zijn uiteengezet hebben betrekking op het optreden van overheden als zodanig. Bekend was dat ook overheidsbedrijven al gebruik maakten van CBL-constructies. Daarover is gesteld dat het te ver zou gaan om de principes van de circulaire ook op deze bedrijven van toepassing te achten. Als de uitoefening van een taak wordt uitgevoerd door een bedrijf, brengt dit mee dat de wetten en normen gelden die ook voor andere bedrijven gelden. Uiteraard kan een overheid,

bijvoorbeeld als aandeelhouder, invloed uitoefenen. De afwegingen die daarin worden gemaakt, zijn ter beoordeling aan de betrokkenen, was het standpunt hierover in de circulaire.